

Sárközi Mátyás

# Pesten, Londonban és a nagyvilágban



Jelenkor

másik ma feljelentés alapja lehetne. 1867-ben már mezte-  
len kislányokat is fényképezett. A mamáknak egyszerűen  
azt mondta, hogy gyermekük örömmel rohangált a műte-  
remben anyaszült meztelenül.

Sohasem próbálkozott a gyerekek megrontásával.  
Csak gyönyörködött a gyermekek Isten adta szépségé-  
ben, mint ahogy – naplója szerint – Istentől származó  
szépséget talált matematikusként az euklidészi tételben  
is. A gyermekek talán bűnre csábítóak voltak, de a mé-  
lyen vallásos Lewis Carroll, aki egy időben azt fontolgat-  
ta, hogy papnak áll, nem csábult bűnre. (Csak azért nem  
lett pap – bár 1861-ben segédpappá avatták –, mert ak-  
kor, a korabeli egyházrendnek megfelelően, nem járha-  
tott volna színházba.) Maradt tehát a tiltott gyümölcs ár-  
tatlan szemlélőjének. Ártatlan? Szexuálpszichológiai el-  
métekekkel felvértezett korunkban Lewis Carrollt ártat-  
lannak mégsem mondanánk. Műtermét hamar feljelen-  
ték az erkölcsrendészetben, őt arra köteleznék, hogy rend-  
szeres pszichoterápiai kezelésre járjon, kislányokra többé  
rá se nézzen, és ne írja meg Alice-t a csodák országában.

(*Magyar Hírlap*, 1995. december 9.)

## FELSZABADUL A ZÁROLT PORNÓ

A British Museum anyagi gondokkal küzd. Az igaz-  
gató nagyvonalú költekezést engedélyezett: parádés bel-  
ső udvart építtettek, csillagászati összegeket használtak  
fel vásárlásra, s végül a kormánynak kellett tizenöt milliő  
font bevetésével kihúzni a csávából az ország leghíre-  
sebb múzeumát. Az eddigi igazgató távozott, és az új  
most azon gondolkodik, miként lehetne több pénzt csi-  
nálni. A belépés ingyenes, de nem mindegy, hány látoga-  
tó tér be, mert az emléktárgy- és könyvüzlet, meg a ven-  
dégő, kávézó szépen jövedelmez, annál többet, minél  
nagyobb tömeg tapossa egymás sarkát a hatalmas épület-  
ben. Emellett mindig vannak a múzeumnak speciális ki-  
állításai, amelyekre jegyet kell váltani.

Dr. David Gainster, az egyik szenior kurátor állt elő a  
javaslattal, hogy rendezzenek kiállítást a pornográfia te-  
kintett és emiatt zárt raktárrészlegben, az úgynevezett  
Secretumban őrzött, egyébként igen értékes anyag négy-  
száz legjellegzetesebb tárgyából. A Secretumba eddig  
csak speciális kutatók léphettek be, igazgatói engedéllyel.  
Az anyag zömét egy bizonyos gyűjtő, dr. George Witt  
ajándékozta a múzeumnak, aki tiszteletre méltó úriember  
volt, bankár és a nagy iparváros, Bedford polgármestere.

Viktória királynő uralkodása idején szedegette össze illel-  
len kincseit, azokban az években, amikor olyan mértékű  
álszent pürdéria uralkodott Angliában, hogy a zongora lá-  
bait is klotthuzat alá rejtették, nehogy láttukon a férfinép-  
nek pajzán gondolatai támadjanak. A British Museumban  
több olyan ógörög márványszobor van ifjú férfiszépsé-  
gekről, ami azért csonka, mert egy bizonyos részét, ha azt  
nem takarta fügefalevél, a viktoriánus időkben erénycsősz  
hölgyek kalapáccsal letörték. (A Secretum néhány ilyen  
letört faragványt is őriz.) Jellemző társadalomtörténeti je-  
lenség, hogy a prudéria angliai virágkorában idősebb férfi-  
ak buzgón gyűjtötték az erotikát, s vacsoravendégség al-  
kalmával, amikor az urak az étkezést befejezve átvonultak  
a dohányzóba, kedvelt szórakozás volt megtekinteni egy-  
más kollekciójának legújabb darabjait.

A British Museum Secretumában görög, római, egyip-  
tomi, középkori és reneszánsz kincsek vannak. Erény-  
övek (az egyik vasból), Pán pázstoristen szobocskája,  
amint vígan gyak egy hanyatt fekvő kecskét, valamint az  
első szexuális felvilágosító könyvek egyike, a 16. szá-  
zadból. Dél-Olaszországban a 18. század elején eladósor-  
ban lévő lányok tartogatták szekrényük mélyén a Szent  
Kozma nagy lábujja elnevezésű, kőből faragott „erek-  
lyét”. A szent nevenapján hozzá imádkoztak: „Áldott  
Szent Kozma, majd ilyen legyen” – rebegették. E lábujjak-  
ból is van néhány a gyűjteményben.

A reneszánsz idejéből maradt fenn egy metszetsoro-

zat, amely bemutatja az összes (?) pozitúrát. A pornóaru-  
sok még évtizedeken át másolgatták ábráit.

A múzeum eddig titkos polcain 18. századi övszerek  
is találhatók, állatbélből készültek, csinos felkötő zsinó-  
rocskával. A British épp a közelmúltban vásárolt mintegy  
kétfélmillió dollárért egy római ezüstszerleget homoerotikus  
ábrával.

Sok öregúr pengeti le e kiállítás belépődíját, az öt fon-  
tot, hogy magas műélvezet örvéen kicsámcsooghassa magát.

(*Magyar Hírlap*, 2002. augusztus 24.)